

Uitvoeringsrapportage landspakket Curaçao

Periode: 1 juli – 30 september 2023

Datum: 19 oktober 2023

Status: finale versie

Uitvoeringsrapportage landspakket Curaçao 2023 no.3

1. Inleiding

Sinds begin 2021 werken Curaçao en de Tijdelijke Werkorganisatie (hierna: TWO) aan de invulling en uitvoering van een breed palet aan hervormingen zoals beschreven in het landspakket Curaçao. Deze hervormingen moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van de economie en samenleving.

De thema's en maatregelen die zijn vastgelegd in het landspakket worden periodiek uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda, met concrete stappen en acties die genomen moeten worden om de hervormingen te realiseren. Daarnaast wordt door Curaçao en de TWO periodiek een rapportage opgesteld over de uitvoering van het Landspakket (hierna: de Uitvoeringsrapportage). Deze Uitvoeringsrapportage omvat een gezamenlijke visie op de voortgang van de afspraken zoals gemaakt in de laatste Uitvoeringsagenda. Op dit moment wordt elk kwartaal een nieuwe Uitvoeringsagenda en -rapportage opgesteld.

Voorliggende Uitvoeringsrapportage is de derde over het jaar 2023 en beschrijft de uitvoering van het landspakket Curaçao gedurende de periode 1 juli tot en met 30 september 2023. Specifiek wordt in de volgende sectie een update gegeven over de voortgang van individuele activiteiten en deelresultaten die gepland waren in de Uitvoeringsagenda Q3 2023. In de kolom toelichting worden bijzonderheden, aandachtspunten of oorzaken van eventuele vertragingen nader toegelicht.

.....
G.S. Pisas
*Minister van Algemene Zaken,
Minister-President van Curaçao*

.....
A.C. van Huffelen
*Staatsecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties*

2. Voortgang landspakket Curaçao op activiteitsniveau

Deze sectie bevat de rapportage over de voortgang van de Uitvoeringsagenda op activiteitsniveau over de periode 1 juli tot en met 30 september 2023. Voor elke uitvoeringsactiviteit geeft een kleurcode een samenvatting van de voortgang. Deze kleurcodes staan hieronder toegelicht.

	De uitvoering van de activiteit verloopt volgens planning en de opgeleverde resultaten zijn van goede kwaliteit. Als geplande resultaten niet tijdig zijn opgeleverd, dan is daar een goede reden voor en is de verwachting dat deze activiteit nog wel binnen afzienbare tijd afgerond kan worden.
	De voortgang van de activiteit en/of de kwaliteit van de directe resultaten blijft achter bij de verwachtingen. Het risico bestaat dat het beoogde doel van de maatregel of activiteit niet (tijdig) gerealiseerd zal worden. Voortgang en kwaliteit worden nauwgezet gemonitord en waar nodig worden beheersmaatregelen genomen.
	De voortgang en/of de kwaliteit van de resultaten blijft structureel achter bij de verwachtingen. Beheersmaatregelen zijn genomen om de risico's op achterblijvende voortgang en kwaliteit te mitigeren, maar deze hebben voorsnog niet tot resultaten geleid. Er is een groot risico dat de realisatie van de doelstelling van deze en mogelijk andere maatregelen in gevaar komt.
	Grijs geeft aan dat er voor deze rapportageperiode geen activiteiten gepland stonden in de Uitvoeringsagenda, en dat er dus niets te rapporteren valt.

Thema A: Financieel beheer

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Doorlichting door Nederland samen met Curaçao van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden (meest) relevante actoren (voorverkenning).	6. Vaststellen zienswijze over de uitkomsten en de aanbevelingen van de doorlichting van het begrotingsproces.	1 juli 2023		Beoogde resultaat is behaald.
				7. Opstellen plan van aanpak implementatie aanbevelingen doorlichting begrotingsproces.	1 juli 2023		Beoogde resultaat is behaald, maar ambtelijke afstemming heeft, door de complexiteit, iets langer geduurd dan verwacht.
				8. Bestuurlijk vaststellen plan van aanpak implementatie aanbevelingen doorlichting begrotingsproces.	31 augustus 2023		Zie toelichting A.1.1.7. Ten tijde van het opstellen van deze rapportage moest het plan van aanpak nog bestuurlijk worden vastgesteld. Verwachting is dat dit in oktober zal plaatsvinden.
		A.1.2	Toewerken naar een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening die tijdig gereed is.	10. Verbeterd (jaareinde) proces en planning uitgewerkt om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	17 november 2023		Het opstellen van de jaarrekening is conform de, eerder bijgestelde, planning verlopen, maar de controle zal langer duren dan verwacht, omdat de, voor de accountant benodigde controle-informatie niet tijdig beschikbaar is. Vanuit Financien worden, in samenspraak met de ministeries, maatregelen genomen om alsnog de informatie beschikbaar te kunnen stellen. Er zal naar verwachting sprake zijn van een vertraging van 2 tot 3 maanden. Samen met de ADR heeft in september een evaluatie van het traject plaatsgevonden.
				12. Aanvullend onderzoek naar mogelijkheden die kunnen helpen bij de uitvoering van de Roadmap Financieel Beheer, zoals aanpassingen in beleid en regelgeving.	31 januari 2024		Wegens verschillende lopende trajecten is het onderzoek nog niet gestart. In de periode tussen het opstellen van de agenda voor Q4 en deze rapportage is ook meer duidelijk geworden over de voortzetting van activiteit A.1.2.14, waar voorrang aan zal worden gegeven. Dit heeft mogelijk opnieuw consequenties voor de planning i.v.m. de beschikbare capaciteit.
				13. Roadmap: Met betrekking tot het deeltraject "Beloning van Personeel" zal middels interne en externe rapportage worden vastgesteld dat de interne controle op de getrouwheid en rechtmatigheid van de opgenomen personeelsgegevens in de personeelsadministratie en de doorgevoerde mutaties in de salarisadministratie t/m 30 juni 2022 is afgerond (inclusief rapportage).	31 december 2023		Eind september zijn afspraken gemaakt, waarmee wordt geborgd dat de IAD de controles voor de gestelde deadline kan afronden.

			14. Onderzoek ten behoeve van de implementatie van de nieuwe werkwijze is afgerond.	N.n.t.b.		Het door een extern onderzoeksbureau verrichte onderzoek is besproken, maar bood nog te weinig houvast voor de implementatie van de verbeteringen in de verantwoordelijkheidsverdeling ten aanzien van het financieel beheer. Inmiddels is er inhoudelijk overeenstemming met het onderzoeksbureau over de vervolgaanpak, waarvoor een nieuwe offerte wordt opgesteld.
			17. Uitvoeren periodieke interne audits door de IAD.	31 januari 2024		De IAD voert periodiek de interne audits uit. Ten tijde van het opstellen van deze rapportage vindt samen met de ADR een evaluatie plaats.
			18. Uitvoering activiteiten volgens vastgestelde aanpak Roadmap om tot een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening te komen.	31 december 2023		Loopt conform planning. Er zijn 229 significante tekortkomingen, verdeeld over 192 deelprojecten. Hiervan is 65% gestart en 15% gaat richting afronding of is inmiddels afgerond.
	A.1.3	Overzicht van de taken & rollen van de instituties die betrokken zijn bij het begrotings- en verantwoordingsproces en eventuele verbetervoorstellen in de (onderlinge) samenwerking daarbij.	4. Aanbesteding onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	31 augustus 2023		Curaçao stelt voor om het beoogde onderzoek te vervangen door een aanpak waarbij de Algemene Rekenkamer Nederland rechtstreeks collegiale ondersteuning biedt aan de Algemene Rekenkamer van Curaçao op basis van een assessment. Deze aanpak vindt ook steun bij beide rekenkamers en zal in overleg nader worden uitgewerkt. Bezien wordt nog of een dergelijke aanpak, voor zover nodig, ook mogelijk is bij de Raad van Advies en SOAB.
			5. Eindrapportage onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	30 november 2023		Zie toelichting A.1.3.4.
			6. Onderzoeken mogelijkheden voor een alternatieve aanpak om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	1 augustus 2023		Zie toelichting A.1.3.4.
	A.1.4	Uitwerken van een integrale visie en een stappenplan voor de langere termijn om het financieel beheer (incl. toezicht), het financieel beleid en het begrotingsproces op orde te krijgen, vanuit de noodzaak om als overheid in control te zijn.	1. Opstellen van een Theory of Change en bijbehorende routekaarten voor geheel thema A.	30 september 2023		Eind september is een eerste versie van een Theory of Change en bijbehorende routekaarten opgesteld die dan in oktober of november zal worden afgerond.

A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.2	Implementeren Plan van Aanpak Nationaal Statistisch Systeem (NSS) en mechanismen voor aanlevering, bewerken en disseminatie van data	2. Opleveren samenwerkingsconvenant, dat ten behoeve van het NSS.	30 september 2023		Het convenant met GMN en CBS, waarin afspraken staan over het gebruik van hun database door CBS (A.2.2.3), is opgesteld door een jurist is vanaf Q4 van kracht.
				3. Data base GMN aanpassen voor gebruik door CBS	1 juli 2023		De database is klaar om in gebruik genomen te worden door CBS. Deze activiteit is afgerond en komt niet meer terug in de volgende UA.
				4. Start ontwerp en bouw Data Dashboard	n.b.b.		Het starten van ontwerp en de bouw van het Data Dashboard volgt op het in gebruik nemen van de Database van GMN voor gebruik door CBS.
				6. Opleveren aangepaste of vernieuwde statistiekverordening.	31 maart 2023		De nieuwe verordening is aangeboden aan de SG BPD en Minister BPD. Als de nieuwe verordening akkoord wordt bevonden, wordt de verordening aangeboden aan de RvM en komt deze activiteit niet terug in de uitvoeringsagenda.
				8. National Strategy for the Development of Statistics (NSDS) opgesteld	1 juli 2023		CBS NL in Bonaire en CBS Curaçao hebben de National Strategy for the Development of Statistics (NSDS) opgeleverd. De NSDS geeft richting aan het uitvoeringsprogramma van CBS CUR en dient als basis voor de motivatie van de nieuwe statistiekverordening. De NSDS wordt met de statistiekverordening aangeboden aan de RvM.
				10. Data bronnen van andere departementen en instanties (van b.v. onderwijs en basisregistratie) koppelen aan de database.	31 december 2023		Het realiseren van het oplaadportaal en het datawarehouse volgen op de realisatie van het Database (A.2.2.3), evenals de training voor het gebruik.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Bepalen (o.a. op basis van bestaande onderzoeken) of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties naast de eisen van rechtmatigheid en legitimiteit voldoen aan de eisen van effectiviteit en efficiency en of de aanbevelingen uit het rapport "Mollen (2014)" en de het rapport van de Algemene Rekenkamer "Subsidie. Afwijkingen op de subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 t/m 2015" (2018) zijn geïmplementeerd.	9. Onderzoek effectiviteit en efficiëntie subsidies afgerond.	31 augustus 2023		Het onderzoek naar de subsidies van SOAW is afgerond en wordt naar verwachting in de eerste week van oktober afgesloten met stakeholdersessies.

A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0	Activiteit nader in te vullen				
-----	--	-------	-------------------------------	--	--	--	--

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1	Doorlopend				
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1	Onderzoekskader bepalen en prioritering aanbrengen in doorlichting overheids-nv's	2. Onderzoeksopdracht aanbesteed.	31 juli 2022		Het onderzoek is gestart en wordt uitgevoerd en gecoördineerd door de SOAB. Verwachting is dat het onderzoek 1 april 2024 is afgerond.
		B.2.2	Uitvoeren doorlichting overheids-nv's.	1. Definitieve eindrapportage opgeleverd.	1 november 2022		Zie toelichting B.2.2.1.
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1	Vaststellen overall plan van aanpak verbetertrajecten	8. Uitvoeren quick scans 9 ministeries, met prioriteit bij organisatie-inrichting ministeries	30 september 2023		De quick scans komen, na met enige vertraging te zijn gestart, nu goed op stoom. De scans zullen voor wat betreft fase 1 medio oktober 2023 afgerond worden met rapportages.
				9. Begeleiden besluitvorming RvM over rapport met de verbetervoorstellen	1 juli 2023		De bestuurlijke besluitvorming rond het rapport heeft in Q3 2023 is nog niet volledig afgerond. Het rapport is vastgesteld, met uitzondering van de paragraaf over het Directoraat Topkader Overheid Hierover is nader overleg nodig. Hiermee schuift de planning (initieel Q4 2022) een kwartaal op. Dit levert inmiddels vertraging voor de implementatie op.
				10. Uitwerken voorwaarden voor besluitvorming over implementatie van de verbetervoorstellen	30 september 2023		De voorwaarden zijn afgerond, met uitzondering van het sociaal beleidskader; het overleg met de vakbonden is nog niet op gang gekomen. Het punt lijkt geen prioriteit te krijgen. Op de initiële planning (30 juni 2023 een finaal akkoord) lopen we inmiddels 6 maanden achter. Dit vormt een blokkade voor de implementatie van de verbetervoorstellen op het personele spoor.

		B.4.2	Doorlichting wetgevingsfunctie	13. Werving en selectie programmaorganisatie	1 maart 2023		Door vertraagde besluitvorming door de RvM over de dekking van de programmakosten is de werving en selectie nog niet afgerond.
				14. Start implementatietraject	30 september 2023		(Vorbereidings) activiteiten worden voortgezet in Q4 2023 in afwachting van besluit RvM over positionering DTO en dekkingsvoorstel programmakosten VFO. Inmiddels raken we de grenzen aan wat er aan voorbereiding gedaan kan worden zonder dat er als fundament een definitief, integraal besluit ligt over het rapport met verbetervoorstellen.
					31 maart 2024		Er is een plan van aanpak voor de tweede fase vastgesteld, waarin opnieuw een bijdrage is gevraagd. Het plan kent een planning waarmee rekening gehouden met 125 extra te consolideren teksten dan initieel gedacht.
				4. Afronding werving en selectie wetgevingsjuristen arbeidsrecht, financieel/fiscaal recht en sociale zekerheid.	Doorlopend		Een (oud-)medewerker van het ministerie van SZW van Nederland is gestart bij SOAW, namens TWO.
				6. Opleveren functiewaarderingsonderzoek en aanbieden rapport RvM	30 september 2023		Het functiewaarderingsonderzoek t.b.v. een nieuwe bezoldigingsstructuur is afgerond. Er is een concept-rapport met functieomschrijvingen opgeleverd.
				7. Uitverhuizen en ontvlechten huurcommissie bij WJZ afgerond.	31 maart 2023		De RvM heeft nog geen besluit genomen over waar het secretariaat van de huurcommissie zal worden ondergebracht. Het secretariaat van de huurcommissie heeft in haar functie geen raakvlak met de functie van WJZ.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versobering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	7. De beleidsreactie is bestuurlijk vastgesteld.	30 september 2023		De beleidsreactie zal in Q4 vastgesteld worden.
				8. Nog te bepalen.	N.n.t.b.		

B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.3	Implementatie mobiliteitsbeleid	4. Implementatie gereed.	31 december 2023		De activiteiten t.b.v. implementeren mobiliteitsbeleid (B.6.3) worden vanaf het derde kwartaal onder gebracht in Programma VFO (B4.1), ten behoeve van uitvoeringskracht en samenhang. Dan zal er opnieuw gekeken worden naar de planning. De gestelde deadline lijkt niet haalbaar meer.
				5. Inrichten mobiliteitsbureau: procedures en processen ten behoeve van oplossen (juridische) knelpunten	n.t.b.		De voorgaande deadline was 30 maart. Met het oplossen van personeelsdossiers is vanwege de OvO-problematiek nog steeds niet gestart kunnen worden. Wordt kritisch in de onderhandelingen met de vakbonden over het sociaal beleidskader omdat toegezegd is dat deze problemen voor 30 juni 2023 opgelost zouden zijn.
				6. Inrichten mobiliteitsbureau: vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing actieven, flexibele inzet, gedwongen uitstroom en waarnemingen korter dan jaar.	n.t.b.		Het vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing is niet tijdig afgerond. Zie B6.3.4.
				7. Sociaal plan: concept ontwerp-beleidsdocument Sociaal Plan gereed.	n.t.b.		Zie B.4.1.10. De initiële planning (30 juni 2023) is niet gehaald. Onduidelijk is wat een haalbare datum is voor een akkoord met de vakbonden; er zijn in het CGOA nog geen afspraken over gemaakt.
		B.6.6	Moderniseren arbeidsvoorwaarden	1. Beleidskader gereed	15 augustus 2023		Het PvA is ter vaststelling aangeboden aan de RvM. Het beleidskader zou vlot moeten kunnen volgen.
		B.6.7	Optimaliseren personele inzet programmastructuur en staande organisatie Ministerie BPD: investeren in aansluiting van de programmastructuur op de staande organisatie van het Ministerie BPD.	3. Ambtenaren die betrokken zijn bij het Landspakket zijn getraind op het gebied van projectmanagement	1 oktober 2023		Er is een trainingsaanbieder gecontracteerd en deelnemers zijn geselecteerd.
				4. Opstellen roadmap.	1 oktober 2023		De roadmap voor thema B is grotendeels opgesteld. Na de recesperiode wordt de roadmap afgerond.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.0	Activiteit nader in te vullen				

B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Selectie projectleider & kwartiermakers versterking HR-functie	1. Projectleider en kwartiermaker implementatie service delivery model aangesteld.	1 juli 2022		Dit valt sinds Q3 2023 onder Programma VFO (B.4.1). Min BPD en TWO hebben vastgesteld dat transitie-manager kan bijdragen aan realiseren van dit project. Er volgt een ondersteuningsverzoek. Start is vertraagd; er is een transitie-manager gevonden en er is budget vrij gemaakt voor 2023 om te kunnen beginnen, maar zijn start hangt al meer dan 3 maanden op OvO-problematiek.
		B.8.3	Vastellen plannen van aanpak op de onderdelen uit het overall plan van aanpak versterking HR-functie	1. Prioritering van uit te werken deelplannen per onderdeel van de HR service delivery model.	30 september 2022		Herinrichting van ketenorganisatie HRO wordt onderdeel van de opdracht van de transitie-manager (B.8.2.1).
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Herijken businessplannen 2010 naar meerjarige planning, waarbij een public wage bill van 10% BBP gerealiseerd wordt in 2026.		n.t.b.		Project in zijn nieuwe opzet, organisatie-rapporten opstellen zonder taakstelling, loopt samen met de quick scans, fase 2; deze fase 2 start als fase 1 afgerond is (zie B4.1). Voorlopige planning opleveren organisatie-rapporten is 30 maart 2024
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Opstellen plan van aanpak (2.0) fase 2.	2. Koppeling MVA Panden in eigendom t.b.v. overheidshuisvesting gekoppeld aan de administratie van het Ministerie van Financiën.	30 juni 2023		De doelstelling om 80% van de objecten te koppelen aan de Materiele Vaste Activa (MVA) is bijna volbracht. Deze activiteit komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
				8. Vaststelling definitie huisvestingskosten en omvang huisvestingskosten in referentie jaar 2020 (door RvM).	31 maart 2023		De definitie en cijfers zijn klaar. Na het vierde kwartaal komt deze activiteit niet terug in de uitvoeringsagenda.
		B.10.3	Implementatie PvA (2.0) fase 2.	4. Opleveren Huisvestingsbeleid (normering & kwaliteit), inclusief voorstellen voor procesverbetering.	30 september 2023		Het beleid is in concept gereed, maar nog niet aangeboden aan de RvM ter goedkeuring. Het is nog niet aangeboden aan de minister, voorafgaande aan agenderen in RvM.
				6. Inventarisatie grootschalige nieuwe huisvestingsopgaves (incl. 'verhuizingen').	Doorlopend		De inventarisatie van huisvestingsopgaves is afhankelijk van de vaststelling van de regierol van de werkgroep huisvestingsbeleid. Dit staat opgenomen in Uitvoeringsagenda 4 (B10.3.7)
				9. Reductie energieverbruik overheid huisvesting.	30 september 2023		Informatie over beheersmaatregelen energiereductie van Aqualectra is nog niet aangeleverd bij Min BPD. De voorgestelde beheersmaatregelen worden in Q4 alsnog omgezet naar een concept beleidskader.

				12. Nota 'probleemanalyse' & verbetervoorstellen door de nieuwe vastgoedmanager.	30 september 2023		Conceptnota ligt er. De laatste inhoudelijke discussiepunten worden beslecht.
				13. Kwantitatieve nulmetingen (m2 per medewerker) t.b.v. een Huisvestingsplan per ministerie.	30 september 2023		Nadat het nieuwe huisvestingsbeleid is vastgesteld, zal er een deadline worden bepaald.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Eerste quickscan stand van zaken	3. Opstellen implementatie programma en plannen van aanpak.	1 juli 2023		Het programma prioriteert de implementatie MS365 (B.11.9), eHerkenning (B11.5), Secure Data Exchange (B11.8) en de notitie over het inrichten CIO-office (B11.2). De plannen voor MS365 en CIO office zijn opgeleverd.
		B.11.2	Inrichten CIO office	1. Opleveren organisatieplan.	1 juli 2023		Het plan van aanpak is ingediend bij de RvM en wacht nu op goedkeuring. Na deze goedkeuring zal de projectleider het inrichtingsplan opstellen. Vervolgens wordt er een transitie manager aangesteld die zorgt voor een transitieplan en de implementatie overziet.
		B.11.3	Generieke cloud omgeving	4. In gebruik nemen Cloud omgeving	1 juli 2023		Voordat er applicaties in de Cloud omgeving in gebruik genomen worden zal er vanuit het nieuwe CIO-office een richtingbepalend advies moeten komen.
		B.11.4	Uitbreiden functioneel systeem	2. Planning werkzaamheden, opleidingen, inrichting zaaksysteem en bouwen & testen zaaktypen afgerond.	1 juli 2023		Er zijn 17 standaard zaaktypen opgeleverd, onder andere met een lancering bij MEO voor het vergunningenloket. De opleidingen volgen aansluitend op het opleveren van alle zaaktypen.
				3. Livegang uitgebreid zaaksysteem.	1 juli 2023		Intern in gebruik nemen van de opgeleverde zaaktypen heeft plaatsgevonden. Deze activiteit komt niet meer terug in de uitvoeringsagenda.
		B.11.5	Digitale identificatie	3. Afronden plan van aanpak.	1 juli 2023		De stuurgroep heeft de memo voor gebruik van eHerkenning positief beoordeeld. Het definitieve Plan van Aanpak en motivatie moet nu afgerond worden.
		B.11.8	Data Exchange project (ter vervanging van Stelsel Basisregistraties, B.11.6)	2. Planning werkzaamheden, opleidingen, inrichting zaaksysteem en bouwen & testen zaaktypen afgerond.	1 juli 2023		De memo voor secure data exchange is ingediend bij de stuurgroep. Definitieve Plan van Aanpak moet nu afgerond en ingediend worden. Gezien feit dat de huidige Data Distribution Service end of life is heeft dit project prioriteit gekregen.
		B.11.9	Implementatie van M 365	2. Start projectleider met implementatieprojectplan	1 juli 2023		De projectleider is benoemd. Het PvA wordt ter vaststelling aangeboden aan de Minister en RvM. Daarna kan de projectleider van start.

B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.	B.13.1	Besluitvorming over implementatiemogelijkheden, op basis van door Curaçao aan te leveren gedegen onderbouwing.	3. Uitvoering besluitvorming.	n.n.b.		
------	--	--------	--	-------------------------------	--------	--	--

Thema C: Belastingen

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Uitvoering Quickwins uit het PVA.	3. Vastgestelde eerste deel veegwet.	30 september 2023		RvA heeft advies uitgebracht. Een definitief ontwerp met nader rapport wordt op 30 september 2023 aan de Minister van Financiën van Curaçao aangeboden. NHC maakt, met inachtneming van de instructies van de Minister van Financiën, voor het einde van het vierde kwartaal de nodige nieuwe of aanvullende afspraken met TWO over informatie-uitwisseling en appreciaties aangaande de beoogde resultaten onder C.1. Dit gebeurt met inachtneming van het Werkwijzereglement.
				4. Vastgestelde wetswijziging omzetbelasting (OB).	1 januari 2024		Advies van de SER is binnen. Uiterlijk 31 oktober wordt een aangepast concept aangeboden aan de minister voor goedkeuring en doorgeleiding naar de Raad van Advies.
				7. Vastgestelde wetvoorstellen uit visiedocument IB & WB.	1 december 2023		Dit ontwerp met bijbehorende memorie van toelichting zal uiterlijk eind oktober 2023 aan de minister worden aangeboden voor akkoord en doorgeleiding naar RvM en SER.
				8. Vastgesteld rulingbeleid.	15 juni 2023		Rulingbeleid is vastgesteld en gepubliceerd. Nederland formuleert in Q4 hierop een appreciatie die aan Curaçao ter overweging wordt aangeboden.
		C.1.4	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. Geactualiseerd en vastgesteld hervormingsplan belastingstelsel.	31 december 2023		Er is in Q3 geen voortgang geboekt voor dit beoogde resultaat.

C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.5	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	4. Geoptimaliseerd informatiemanagement.	31 december 2023		Uitvoering is gestart en ligt op schema.
				5. Geoptimaliseerde organisatie-inrichting	31 december 2023		Uitvoering is gestart en ligt op schema.
		C.4.6	Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Douane kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	1. Vastgesteld plan van aanpak voor de modernisering en optimalisering van de Douane.	31 juli 2023		Voorvisie plan van aanpak hervorming Douane is door TWO/Douane Nederland op 2 maart 2023 opgeleverd. Aanpassing en vaststelling hebben nog niet plaatsgevonden.
				3. Afgeronde nulmeting naar functioneren Douane Curaçao	30 oktober 2023		Overeenstemming met World Customs Organization (WCO) over afspraken en de inzet voor en uitvoering van een Assessment op basis van WCO-standaarden. De nulmeting is op verzoek van Douane Curaçao verlaat wegens capaciteitsbeperkingen.
				4. Aangepast wettelijk kader voor de Douane.	31 december 2023		Het ontwerp landsverordening douane is met nota van wijziging aangeboden aan de Staten.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Belastingregeling overeenkomen	2. Regeling heeft adviestraject doorlopen en is behandeld in de parlementen.	1 januari 2024		De nota naar aanleiding van het verslag is PM verstuurd aan de Tweede Kamer van Nederland. Daarnaast wordt gewerkt aan de nota naar aanleiding van het verslag voor de Staten van Curaçao.

Thema D: Financiële sector

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.2	Op zo kort mogelijke termijn volledige invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	Doorlopend		Als onderdeel van de Ennieresolutie is in het hoofdlijnenakkoord bepaald dat de opname van de actiepunten onder Thema D in de uitvoeringsagenda wenselijk blijft.
				3. Inrichten Financiële Stabiliteitscomité t.b.v. beleidsdialoog met Min Fins Curaçao en Sint Maarten	30 september 2023		Er dient in Q4 2023 een verzoek te worden gedaan aan het IMF t.b.v. advies bij het opstarten dialoog over institutionele vormgeving van het comité.
				4. Strategische Review toekomstige financiële sector	30 september 2023		Er wordt gewerkt aan een opdrachtformulering voor de review. Andere hervormingen o.b.v. IMF aanbevelingen hebben prioriteit gekregen. De review zal nog wel een jaar in beslag gaan nemen.
				5. Afronden implementatie Risicogericht toezicht	31 december 2024		
				6. Versterken handhavinginstrumentarium ter verantwoording van financiële instituties	30 september 2023		Dit is afgerond. Het beleid en provisioning guidelines zijn online gepubliceerd. Deze activiteit komt niet terug in de uitvoeringsagenda.
				7. Review resolutieraamwerk en implementatie DGS	31 december 2024		
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1	Na binnenkomst resultaten van het onderzoek, onderzoeksresultaten delen met Nederland.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	Doorlopend		De scope van uitvoering van deze aanbevelingen richt zich vooralsnog op medium significante instellingen. Vanaf 2024 zullen ook kleine instellingen geadresseerd.

D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1	Voortzetting plan van aanpak CBCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevingscapaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zal, in lijn met de aanbevelingen van het IMF, bij de verdere modernisering de depositogarantiestelsels worden geprioriteerd.	Doorlopend		De SER onderschrijft de door CBCS voorgestelde modernisering van de depositogarantiestelsels.
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	D.5.2	Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de onafhankelijkheid van de CBCS voorop.	Doorlopend		

Thema E: Economische hervormingen

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Onderzoek arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	6. Implementatieagenda opgesteld.	Q1/Q2 2024		Het onderzoeksrapport is afgerond. De resultaten en aanbevelingen uit het rapport worden door de Minister van SOAW via het tripartiet overleg met de sociale partners gedeeld. Het doel van dit proces is om voldoende draagvlak te creëren voor een aantal hervormingen die op voordracht van de Minister van SOAW aan de Raad van Ministers ter besluitvorming worden voorgelegd in Q1/Q2 2024.
				7. Implementatieagenda vastgesteld.	Q2 2024		Zie toelichting E.1.1.6.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Activiteit nader in te vullen				
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten, inclusief verbeteren van de toelatingsketen.	8. Vastgesteld plan van Aanpak waarin hervormingsmaatregelen worden voorgesteld.	31 juli 2023		De vaststelling van het plan van aanpak is vertraagd omdat het nog moest worden aangescherpt en aangevuld, waarbij ook is gekeken naar de samenhang, afbakening en overlap met overige projecten en initiatieven (ministeries SOAW, MEO en Justitie). Ook is afgestemd met de projectleider E6 over de testcase voor het verbeteren van de toelatingsprocedure voor kennismigranten.
				9. Start implementatie hervormingsmaatregelen.	31 juli 2023		De implementatie start na besluitvorming over het rapport in het vierde kwartaal in januari 2024.
				10. Start nader onderzoek	N.n.t.b.		

E.3	vervolg	E.3.3	Doorlichting van de Arbeidsinspectie SOAW	5. Implementatie afgerond.	30 april 2024		De implementatie loopt. Het programma modernisering Inspectie SOAW is vastgesteld. De wet- en regelgeving en de organisatie worden verder gemoderniseerd met ondersteuning door TWO (B4.2).
				6. Programma modernisering inspectie SOAW is afgerond.	30 juni 2024		De implementatie loopt conform het vastgesteld programma modernisering Arbeidsinspectie. De aanbevelingen waarbij inspanning nodig is van andere personen dan die werkzaam binnen het Programma geven iets meer zorg ten opzichte van de realisatie dan de aanbevelingen die in de directe invloedssfeer van het Programma en de Inspectie SOAW vallen.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.1	Realiseren duurzame betaalbaarheid Sociale Verzekeringen (behoudens zorggerelateerd). Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	3. Eindrapport 'sociale verzekeringen' en notitie 'Hervormingen Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid' zijn opgeleverd .	1 juli 2023		Het Eindrapport 'sociale verzekeringen' en notitie 'Hervormingen Arbeidsmarkt en Sociale Zekerheid' zijn opgeleverd en vervolgcities zijn opgenomen in de komende Uitvoeringsagenda. Het beoogd resultaat komt niet meer terug in de volgende Uitvoeringsagenda
				9. Uitvoeringsagenda wordt uitgevoerd en gemonitord.	15 december 2023		Er is gestart met de uitvoering van deelprojecten binnen de Uitvoeringsagenda met name betreffende de bijstand op zowel beleidsmatig als uitvoeringsniveau.
		E.4.3	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook F.3.2).	2. Maandelijkse rapportage SVB-maatregelen, waaruit blijkt dat Curaçao op schema is om structureel evenwicht in het schommelfonds te bereiken in 2022 en 2023 zonder de landsbijdrage te verhogen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.		Zie F.3.2.2
				3. Invoering noodzakelijke wetgeving en aanvullende beheersmaatregelen.	1 juli 2023		Zie F.3.2.3

E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Activiteit nader in te vullen				
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.6.3	Aanpak 'red tape' en 'cost of doing business'	7. Opleveren Plan van Aanpak 'red tape' en 'cost of doing business'	1 juli 2023		Het concept PvA is opgeleverd in juli. In augustus is het plan getoetst door NHC en TWO, waarna het plan ter vaststelling is aangeboden aan de minister en de RvM. Ondertussen is gewerkt aan het tot stand brengen van het programma en lopende programmaonderdelen: - de verleningsprocedure voor de vestigings- en de horecavergunning wordt vereenvoudigd. - digitale afhandeling vergunningloket wordt versneld door vernieuwen en uitbreiden zaakstelsel. - nieuwe versie digitale vergunningen wordt geüpdatet en uitgebreid. - De testcase toelatingsketen kennismigranten is opgestart met Curaçao Investment & Export Promotion Agency (CINEX); Drie Curaçaose bedrijven werken mee aan een traject dat in beeld brengt waar knelpunten zitten bij het aantrekken van kennismigranten.
		E.6.5	Project integrale gebiedsontwikkeling Schottegat en Havengebied: dit wordt doorgeschoven naar een volgende agenda.				

E.6	vervolg	E.6.6	Het opstellen van een Theory of Change	2. Opstellen roadmap.	1 oktober 2023		De Roadmap wordt opgesteld o.b.v. de Theory of Change, nadat het PvA Red Tape / Cost of Doing Business is vastgesteld. De voorbespreking met facilitators heeft plaatsgevonden.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.1	Duurzame versterking van Domeinbeheer.	2. Vaststellen hoofdlijnen van de nieuwe inrichting van Domeinbeheer door RvM.	31 december 2023		De voorbereiding van het vaststellen van de hoofdlijnen ligt op koers.
				3. Voorstel met financiële kaders, een position paper en interne afspraken Domeinbeheer, intern VVRP met ministerie van Financiën.	31 maart 2024		De voorbereiding van het aanpassen van de begrotingsspelregels ligt op koers.
		E.7.2	Hervorming en verzakelijking van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer.	5. De administratie voor de uit te geven kavels of te ontwikkelen gronden wordt op pijl gebracht middels samenwerking met het kadaster en interviews met (oud) medewerkers.	1 juli 2023		De verwerking betreffende informatie van het kadaster heeft meer tijd nodig, o.a. omdat het betreffende team veel tijd heeft gestoken in het behalen van de facturatie-doelstelling (E.7.5.2).
		E.7.3	Schoon door de poort.	3. Formaliseren van in aanmerking komende illegaal geoccupeerde gronden en verlengen verlopen erfpacht gronden	31 december 2023		In december 2023 worden de resultaten van het schoon door de poort-traject gepresenteerd.
		E.7.4	Bijdrage aan de economische ontwikkeling.	2. Uitwerking principenota's over gebiedsontwikkelingen Rif en Colon	31 december 2023		Het uitwerken van de principenota's ligt op koers.
				3. Afronden principenota's gebiedsontwikkeling Zakito en Maria Maai	30 september 2024		Het project Zakito en Maria Maai gaat op een nader te bepalen moment van start.
				4. Procesvoorstel Ruimtelijke Economische Strategie, voorzien van een eerste verkenning van trends en kansen.	1 juli 2023		De projectleider komt met een position paper.
		E.7.5	Bijdrage aan de overheidskas.	2. Verzenden facturen ter waarde van NAF 2,5 miljoen (cumulatief 2023).	31 december 2023		Tot en met augustus is er 2,1 mio NAF gefactureerd.

Thema F: Zorg

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).	F.1.1	Doorlopend		Doorlopend		De besprekingen over pandemische paraatheid vinden al enige tijd plaats in het Vierlandenoverleg. De procedure is opgestart om de monitoring van de maatregelen onder F1 in het Landspakket via het Vierlandenoverleg te laten geschieden en dit vereist een bestuurlijk besluit.
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: – reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); – gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; – regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); – rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; – medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); – versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; – herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.	F.2.2	Voorstel om in gezamenlijkheid (Dutch Caribbean Hospital Alliance (DCHA) + het platform voor Zorgverzekeraars CAS-BES (PSZ)) een programma van eisen op te stellen waarop een (op kwaliteit en kosten gebaseerde) inventarisatie van tarieven van de bij DCHA aangesloten ziekenhuizen en zorginstellingen op andere bestemmingen (Colombia, Dominicaanse Republiek, Nederland) gestoeld zal worden.	1. Vastgesteld eindrapport zorgaanbod bij DCHA aangesloten ziekenhuizen en ziekenhuizen in de regio en de comparatieve kosten hiervan.	30 september 2023		De besprekingen over DCHA vinden al enige tijd plaats in het Vierlandenoverleg. Er is wat vertraging opgelopen, waardoor het eindrapport nog niet is vastgesteld. De procedure is opgestart om de monitoring van de maatregelen onder F2 in het Landspakket via het Vierlandenoverleg te laten geschieden en dit vereist een bestuurlijk besluit.
				3. Opgesteld plan van aanpak in vervolg op de onderzoeksresultaten.	31 december 2023		De besprekingen over DCHA vinden al enige tijd plaats in het Vierlandenoverleg. De procedure is opgestart om de monitoring van de maatregelen onder F2 in het Landspakket via het Vierlandenoverleg te laten geschieden en dit vereist een bestuurlijk besluit.

F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1	Een plan van aanpak vaststellen voor de inrichting van het traject om de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant (modernisering zorgstelsel waaronder governance) meegenomen.	4. Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	31 juli 2023		Door een onvoorziene beperking in de uitvoeringscapaciteit is de presentatie van het nader rapport stelselwijziging verschoven naar 19 oktober 2023.
				5. Vastgesteld plan van aanpak naar aanleiding van nader rapport.	31 augustus 2023		Dit actiepunt is nog niet actueel. Dit zal pas het geval zijn nadat het nader rapport over de hervormingen in de zorg (F.3.1.4) is vastgesteld.
		F.3.2	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook E.4.1.3).	2. Opgeleverde maandelijks rapportage uitvoering SVB-maatregelen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.		Rapportages worden maandelijks uitgebracht door de projectgroep ten behoeve van de monitoring. Ramingen op basis van de cijfers van mei 2023 voorspellen voor 2023 een overschot in het schommelfonds van NAF 8 miljoen.
				3. Ingevoerde noodzakelijke wetgeving en uitgewerkte aanvullende beheersmaatregelen.	1 augustus 2023		De besluitvorming betreffende de benodigde beheersmaatregelen loopt achter bij de verwachtingen. Verwacht wordt dat de daarvoor benodigde wetgeving pas omstreeks 1 januari 2024 zal zijn ingevoerd.
		F.3.3	Implementatie maatregelen ter minimalisering verliezen bij het ziekenhuis CMC.	8. Periodiek overleg over voortgang uitvoering spoor 1 plan van aanpak verduurzaming exploitatie CMC.	Maandelijks		NHC en TWO hebben gedurende het kwartaal overleg gehad over de voortgang bij de uitvoering van spoor 1 van het plan van aanpak voor de verduurzaming van de exploitatie van het CMC.
				9. Uitgevoerd onderzoek kostprijs en doelmatigheid CMC (en AAH).	31 juli 2023		Het doelmatigheidsonderzoek bij het CMC, inclusief het onderzoek naar de kostprijzen daarvan, is vertraagd. De resultaten van het doelmatigheidsonderzoek worden gepresenteerd in het kader van de rapportage over de uitvoering van het Hoofdpijnenakkoord tussen de regering van Curaçao en de CMC-entiteiten.
				10. Vastgesteld besluit van de regering inzake een structurele regeling voor de kosten van zorg aan ongedocumenteerden en onverzekerde patiënten.	31 augustus 2023		De uitvoering van dit actiepunt is nog niet actueel. In het nader rapport over de hervormingen in de zorgsector (F.3.1.4) worden tevens aanbevelingen gedaan voor een structurele regeling voor de kosten van zorg aan onverzekerde patiënten.
				11. Aangenomen wetgeving instelling Curaçaose Zorgautoriteit (Cza) als onafhankelijke regelgever en toezichthouder.	1 maart 2024		De nieuwe Cza-wetgeving is tot begin oktober 2023 onderwerp van een officiële consultatieronde binnen de zorgsector. Volgens de planning wordt de Cza per 1 maart 2024 ingesteld. Inhoudelijk functioneert de Cza i.o. reeds sinds 2019 als adviesinstantie voor de regering.

Thema G: Onderwijs

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
G.1	Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde: - onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken. Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	5. Opgestelde theory of change en onderliggende roadmap.	30 september 2023		De eerste ToC sessies zijn eind juni georganiseerd en vervolgsessies zijn gepland voor september en oktober 2023.
				6. Vastgestelde aanvullend onderzoeksvoorstel.	30 september 2023		Tijdens de ToC-sessies in juni 2023 is geconcludeerd dat aanvullend vervolgonderzoek naar inefficiënties nodig is en dat hiervoor een voorstel zal worden opgesteld.
		G.1.2	Achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting aanpakken.	10. Vastgesteld strategisch huisvestingsplan.	31 december 2023		Het strategisch huisvestingsplan wordt gefaseerd opgeleverd. Het advies hoe en waar het structurele onderhoud aan schoolgebouwen duurzaam organisatorisch belegd kan worden heeft enige vertraging opgelopen.
				12. Functionerende uitvoeringsstructuur ten behoeve van het project achterstallig onderhoud schoolgebouwen.	31 december 2023		De financiële middelen zijn eind juni 2023 door TWO beschikbaar gesteld. Er is een lokale voorzitter van de werkgroep aangesteld.
				13. Operationele duurzame en toekomstbestendige uitvoeringsstructuur onderhoud scholen.	31 maart 2024		Nog niet actueel. Dit zal pas gaan spelen nadat de eerste fase van het strategisch huisvestingsplan (G.1.2.10) is vastgesteld.
				14. Uitgevoerd onderhoud scholen fase 1.	31 oktober 2023		De Cola Debrotsschool wordt gebruikt als wisselschool voor de andere scholen waar onderhoud wordt gepleegd. Het onderhoud bij het Kolegio Erasmo en de Nelly Winkelschool is in uitvoering, maar zal niet voor de gestelde deadline zijn afgerond.
				15. Uitgevoerd onderhoud scholen fase 2.	31 december 2023		De aanbesteding van het onderhoud in fase 2 is gestart, maar wordt door de vertraging in de overboeking van de middelen naar de uitvoeringsorganisatie niet voor de gestelde deadline afgerond.
		G.1.3	Uitvoeren acties die volgen uit de doorlichting van het onderwijsbestel.	1. Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao.	31 juli 2023		Actieplannen 'Nieuwe bekostigingsmethodiek Onderwijs Curaçao' en 'Benchmark Salariëring Onderwijzend Personeel' zijn aan TWO aangeboden voor review. Door capaciteitsproblemen wordt de oplevering van de overige plannen voorzien voor oktober 2023.

Thema H: Versterken rechtsstaat

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1	Doorlopend		Doorlopend		
		H.1.3	Opstellen realistisch meerjareninstroomplan met financiële paragraaf ter garandering operationele uitvoeringscapaciteit van alle H1-instellingen.	3. Opgestelde instroomplanning en instroomopgave voor het OM.	30 september 2023		Functieboek is door OM opgesteld, aangeboden en in circulatie gebracht volgens lokale procedure. Ook is de rechtspositie van een zeventiental medewerkers middels het afronden van het project beheerproblematiek geformaliseerd.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Projectfase uitvoeren op basis van vastgesteld plan van aanpak.	6. Hoofdstuk 3 concept wetsontwerp gereed	31 januari 2024		De uitvoering loopt, echter door de complexiteit van de wetgeving (zowel in het algemeen en van dit hoofdstuk in het bijzonder) en recente personele wisselingen in de projectorganisatie, is de verwachting dat de deadline gaat schuiven.
				7. Uitvoeringstoets wetsontwerp	n.n.b		Nog niet actueel.
				8. Duidelijkheid bijstandsverzoek landen	15 augustus 2023		JenV heeft per brief van 16 mei 2023 in principe positief gereageerd op het verzoek om bijstand van de landen en zal het initiatief nemen om nadere afspraken te maken over de definitieve invulling. Er is nog geen zicht op wanneer concrete afspraken kunnen worden gemaakt vanwege de personele wisselingen in de projectorganisatie.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.2	Aangewezen onafhankelijke organisatie controleert opvolging aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	1. Implementatie aanbevelingen wordt gemonitord.	Doorlopend		Het herziene handboek is op onderdelen aangepast conform het advies van de interne auditor. De administratieve handelingen met betrekking tot de aanstelling van het overig personeel van het Criminaliteitsfonds zijn in uitvoering en zijn naar verwachting per 1 november 2023 afgerond. Dit beoogd resultaat wordt vervangen in de UA voor Q4 2023.
				7. Goedgekeurde jaarverslagen zijn aangeboden aan de Staten.	Doorlopend		De minister heeft nog geen besluit genomen op de offerte van een accountantsbureau om de concept-Jaarrekening 2017 te beoordelen. Op basis van dit besluit kunnen alle jaarrekeningen vanaf 2017 tot en met 2022 afgerond worden. Beoogd resultaat is onderdeel geworden van H.12.3.2 in de UA voor Q4 2023.

H.12	vervolg			8. Vastgestelde en vastgelegde afspraken tussen het OM, het GHvJ, Financiën en het CF over het proces voor verwerving van de inkomsten van het CF.	30 september 2023		De gesprekken met relevante partners, zoals het Hof en het Openbaar Ministerie hebben plaatsgevonden en ligt er een concept protocol inzake het proces voor verwerving van de inkomsten van het Criminaliteitsfonds. De vaststelling heeft echter nog niet plaatsgevonden. Vooruitlopend op de afronding van het protocol in Q4 heeft Hof reeds gestort in het Criminaliteitsfonds. Beoogd resultaat gaat naar H.12.4.1 in de UA voor Q4 2023.
				9. De herziende Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds is gepubliceerd en in werking getreden.	Q4 2025		Het wetgevingsproces wordt doorlopen. Beoogd resultaat gaat naar H.12.5.3 in de UA voor Q4 2023.
				10. Regelgeving, beleid en procedures aangaande het CF zijn via een communicatieplan gecommuniceerd naar het bredere publiek.	31 december 2024		Er zijn offertes opgevraagd en verkregen voor het inrichten van een digitale omgeving om de dan goedgekeurde procedures en regelgeving bekend te maken. Beoogd resultaat gaat naar H.12.6.1 in de UA voor Q4 2023.
				11. Geoptimaliseerde organisatie.	30 september 2023		De minister van Justitie van Curaçao heeft nog geen besluit genomen over wie in aanmerking komt om in het Criminaliteitsfonds te worden benoemd en door wie of welke instantie zij voorgedragen kunnen worden. De minister heeft reeds o.g.v. huidige procedure de externe commissie benoemd. Beoogd resultaat gaat naar H.12.3.1 en H.12.4.2 in de UA voor Q4 2023.
H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroombmogelijkheden van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.17.1	Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de CURMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Geactualiseerde dienstplichtverordening.	n.n.b.		Curaçao werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening van de vrijwillige dienenden. De werkgroep heeft na een grondige analyse besloten de uitvoering van dit beoogd resultaat te parkeren en prioriteit te geven aan de modernisering van de rechtspositieregeling (H.17.3.1).

H.17	vervolg	H.17.3	Opstellen moderne rechtspositieregeling voor Caribische beroepsmilitairen, inclusief wettelijke inkadering.	1. Vastgestelde gemoderniseerde rechtspositieregeling.	n.n.b.	De documenten "Doorontwikkelen Caribische milities en Ambitiedocument 2022" van CZMCARIB dienen hierbij als uitgangspunt. Defensie Den Haag heeft een concept landsverordening opgesteld en na diverse iteraties ligt er thans een document op tafel. Curaçao en CZMCARIB zijn in afwachting van een reactie van Defensie Nederland op het document en om een specifiek tijdsplan te bepalen. Tevens is gewerkt aan het opstellen van een beslisdocument van de minister van Justitie voor de Raad van Ministers met een definitief concept-standpuntbepaling hoe de rechtspositie van de vrijwillig dienenden in de vullen. Het beslisdocument met de standpuntbepaling is nog niet aan de minister aangeboden.
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	H.18.1	Op basis van een gesloten convenant benodigde stageplaatsen beschikbaar stellen.	11. Bijsturing project naar aanleiding van de evaluatie.	Doorlopend	Nu de verschillende operationele aandachtspunten bij de uitvoeringsorganisatie zijn opgelost, verloopt het project in grote lijnen volgens het plan van aanpak.
H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online-kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdsplan met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1 en deel 2	7. Functionerend online portaal ter registratie van online gaming operators die actief zijn in Curaçao.	31 juli 2023	Het portaal is gereed en sinds 1 september 2023 opengesteld zodat vergunninghouders die gebruik willen maken van de overgangsregeling zich kunnen registreren. Hiermee is dit beoogd resultaat gerealiseerd.
				17. Concept LOK die voldoet aan de uitgangspunten van H19 en het plan van aanpak is aangeboden aan de Staten.	31 augustus 2023	Nieuwe concepten van de landsverordening en de memorie van toelichting, inclusief verwerkte uitkomsten beperkte toets TWO, zijn aangeboden aan de Raad van Advies Curaçao voor advies. De Raad van Advies heeft het verzoek om een spoedadvies niet gehonoreerd en na de standaard reactieperiode op 22 augustus 2023 advies uitgebracht, de uitkomsten worden verwerkt in de concept-Landsverordening.
				18. LOK is vastgesteld.	1 oktober 2023	Afhankelijk van de aanbieding van de LOK aan de Staten van Curaçao (H.19.1.17).
				19. Vergunningsverleningsproces en modelvergunningen zijn gereed en voldoen aan uitgangspunten H2/19 en het plan van aanpak.	31 augustus 2023	Vertraagd omdat dit afhankelijk is van de vaststelling van de LOK in de Staten van Curaçao (H.19.1.18).

H.19	vervolg			20. Inrichtingsplan (PvA) nieuwe toezichthouder is gereed en voldoet aan de LOK.	1 juni 2023		De TWO heeft op 21 augustus 2023 input gegeven op het concept van het plan van aanpak voor de inrichtingsplan van 24 juni 2022 zoals dat op 22 juni 2023 met de TWO was gedeeld. Deze input wordt waar mogelijk meegenomen door Curaçao in het definitieve inrichtingsplan.
		H.19.2	Er zijn waarborgen ingesteld die erop toezien dat het kansspelbeleid in Curaçao voorziet in de bescherming van minderjarigen en andere kwetsbare spelers	1. Afgerond onderzoek naar gokverslaving in opdracht van de Curaçao GCB.	1 oktober 2023		In augustus 2023 is een begin gemaakt met de uitvoering van het onderzoek. De verwachting is dat de uitkomsten van het onderzoek 30 november 2023 bekend zullen zijn.
				2. Beoordelen of de bestaande (lagere) regelgeving voldoende waarborgen biedt.	30 juni 2024		Nog niet actueel, afhankelijk van uitkomsten H.19.2.1 en de vaststelling van de LOK door de Staten van Curaçao, die met de TWO zal worden gedeeld (H.19.1.18).